

Nyereségrészesedés a vegyiparban

Az idén fizetik ki az eddigi legnagyobb nyereségrészesedést a Vegyipari Trészt vállalatának: átlagosan 24,5 munkanapnak megfelelő összeget, együttvéve 59,2 millió forintot. Tavaly a nyereségrészesedés összesen 47,5 millió forintot tett ki.

A kiemelkedő eredményben része volt annak, hogy a múlt esztendő volt az első, amikor a vállalatok anyagilag is érdekelték lettek az exportkötelezettségek teljesítésében, s ez a kiviteli terv 140 százalékos teljesítését eredményezte. Lényegesen nőtt a vegyiparban a termelékenység is; a termelés növekedésének 82 százalékát alapozta meg. Csupán ez a tény 40 millió forintos megtakarítást hozott.

Mindent összeszámítva, a trészt vállalatai 366 millió forint többletnyereséggel zárták az évet, nettó tiszta jövedelmük pedig elérte az egymillió forintot. Különösen jelentős, hogy a jövedelem nagyobb mértékben — 22 százalékkal — nőtt, mint a termelés, amelynek növekedése 16 százalék volt.

Borsodi borsó a világpiacon

A Magyarországon termelt, nagy biológiai értékű és jó csíráképességű vetőmagvak évtizedek óta öregbítik mezőgazdaságunk jó hírét a nagyvilágban. Az Országos Vetőmagtermelő Vállalat jelenleg — az AGRIMPEX-en keresztül — 90 külföldi vállallattal tart kapcsolatot, s ezek közül tavaly 34 nyugati és kelet-európai megrendelőnek Heves, valamint Borsod megye tsz-ei, állami gazdaságai termeltek vetőmagot.

Milliméterre mérők

A külföldi megrendelők igényesek. Nagy keletje van az észak-magyarországi területen termelt étkezési borsónak, de kikötik, hogy a szemek hány milliméter nagyságúak legyenek.

Megfelelünk-e a követelményeknek? Erre talán néhány számadat is megadja a választ: a Gebruder Shus holland cég tíz éve 200—300 holdon, a Hurst angol cég pedig 15 éve folyamatosan 600 holdon termel borsót. Ezenkívül a Szovjetunió, Jugoszlávia, Svájc, Olaszország és az NSZK-nak termel-

nek még borsót megyénk mezőgazdasági üzemében.

Közzismert, hogy a magyar hagyma kiváló. A Szovjetunióban is kedvelt a makói fajta, ezért az idén, a KGST-n keresztül 400 holdon termeltet vetőmagot. A hagymatermelés nagyon jövedelmező, kár, hogy ezt megyénk termelőszövetkezetei még nem nagyon veszik tudomásul. Egyedül a ricsei tsz szerződött 10 holdra. Egy mázsa hagyma 7000 forint, s egy holdon három, három és fél mázsa is megterem.

Reméljük, más területek is bekapcsolódnak majd, hiszen a szakemberek véleménye szerint Szentistván, Négyes vidéke is nagyon alkalmas lenne erre a célra.

Az NDK nagyon elégedett

A szocialista államok közül főleg az NDK-nak vannak nálunk kiterjedt érdeklődései. Előszörrelj termeltetnek Borsodban is kukoricát és vöröshérét. Ez évben 5000 hold áll és 5000 hold újvetésű vöröshérét kötöttek szerződést az észak-magyarországi

tsz-ekkel és állami gazdaságokkal. Megyénk mezőgazdasági szakemberei már személyesen is jól ismerik Reinhard Closs elvtársat, aki évek óta künn, a földeken szemléli meg a szerződött növények fajtatisztaságát, s mindig elégedetten távozik megyénkbeli.

Az elmúlt évben az NDK-beli Funke vállalat 8 mezőgazdasági üzem szakembereit jutalmazta meg személyenként is, s a nyolcból 6 üzem Észak-Magyarországon van.

Alka mazkodni kell

A magtermelő vállalat dolgozóinak jó üzletembereknek is kell lenniük, nemcsak jó szakembereknek. A nyugati, kapitalista cégek néha különleges igényekkel lépnek fel. Például kikötik, hogy amelyik tsz-ben vagy állami gazdaságban ők termeltetnek, ott más kapitalista céggel ne kössenek szerződést. Ez hozzátartozik a nyugati gazdasági versenyhez.

Vannak olyan külföldi vállalatok, amelyek csak hazánk éghajlati viszonyait, talajának kiváló adottságait akarják használni. Ilyen célból anyagot hoznak be, hogy nálunk szaporítsák. Ilyen kapcsolataink vannak Svájc, Svédországgal, mert megyénk száraz, hideg, hosszú tele olyan edzést ad magvaiknak, amelyek ezután az ottani páras éghajlat alatt kiugró termést biztosítanak.

55 millió forint haszon

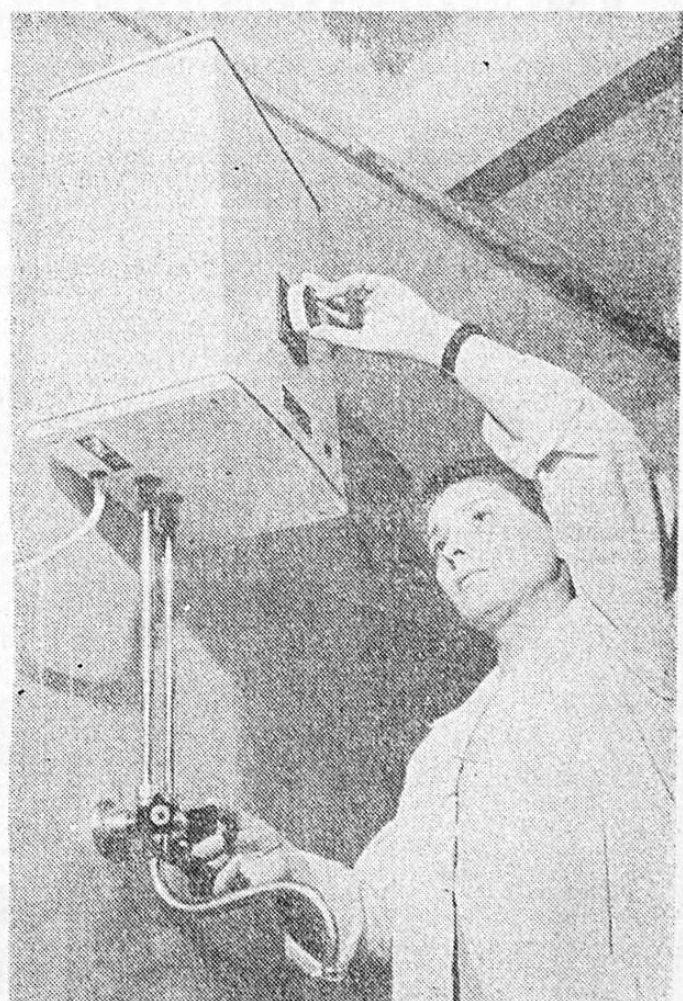
Jó hírünk nemcsak büszke elégedettséget, hanem jelentős anyagi hasznot is jelent. A vállalat észak-magyarországi alközpontjához tartozó tsz-ek és állami gazdaságok az elmúlt gazdasági évben 55 millió forint haszonra tettek szert a külföld részére termelt vetőmagvakból.

A haszon azonban az agrotechnikai fejlődésben is lemerhető. A különböző vállalatok végigfigyeléssel kísérik a termelést, s azt is kikötik, milyen módszereket alkalmaznak. Így hozták be hazánkba a szextox gyomtalánító vegyszert, amely eddig ismeretlen volt. Ha ezzel a szerrel időben gyomtalánítanak, 2—3 mázsával nagyobb termést érnek el.

A jó kereskedelmi kapcsolatok tehát hozzásegítik a szakembereket, hogy kötelezően lépést tartanak az agrotechnika fejlődésével, szem előtt tartásuk az egész világon folyó nemesítési munkákat, mert csak így lehetünk versenyképesek a külföldi piacon, csak így őrizhetjük meg és fokozhatjuk hírünket a nagyvilágban.

A. I.

Háztartási újdonságok



A Villamos Berendezés és Készülék Művek gyártmány-fejlesztési intézetének legújabb készítménye a hőfokszabályozóval, keverőcsatléppel ellátott 10 literes melegvíz-tároló. Az új készítmény sorozatgyártására a harmadik negyedévében kerül sor.

Hatnyelvű tájékoztató a borsodi barlangbirodalomról

Megyénk egyik legismertebb idegenforgalmi nevezetességéről, az Aggtelek és Jászvölgy környéki barlangbirodalomról adott ki hatnyelvű prospektust a Borsod megyei Idegenforgalmi Hivatal. A világhírű Baradla cseppkőbarlangról magyar, német, angol, cseh, lengyel és esperantó nyelven kiadott, színes fotókkal ellátott tájékoztató, igen jó szolgálatokat tesz megyénk idegenforgalmának. A nagy példányszámban megjelent, nyomdatechnikai szempontból is színvonalas kiadvány a cseppkőbirodalom ismertetésén ki-

vül gyakorlati útmutató szövegként is tartalmaz a bel- és külföldi közönség tájékoztatására.

A színes prospektus külön melléklete egy szép felvétel az aggteleki barlang hangversenytéréről, amelyen a barlangi hangversenyek „menetrendjét” is közlik. Az idei idegenforgalmi évadban május 21-én, délelőtt 11 órai kezdettel kerül sor az első földalatti hangversenyre. Az évadnyitó hangversenyen a Miskolci Szimfonikus Zenekar Beethoven Coriolanus nyitányát és az V. Szimfóniát fogja előadni.

Elektronikus számítógép az LKM-ben

Az első elektronikus számítógépet Budapestén láttam. Korunk egyik csodája annyira érdekelt, hogy a hasonlóképpen vállalkozó kedvű fotóriporterrel egyetemben egy kegyetlenül hideg téli napon és fűtetlen vonaton több száz kilométert utaztunk érte. A Lenin Kohászati Művek kibernetikusai hetenként kétszer teszik meg ezt az utat. Egyszer nappal, máskor éjjel „táplálják” a számítógépet, és segítségével olyan tudományos jellegű számításokat végeznek el, amelyekre manuális erővel még vállalkozni is képtelenség.

Bevallom, külsőjét tekintve a számítógép kis csatlakozást okozott. Nincsenek látványos berendezései, sejtelenesen villogó fényei. Az egész nagyon hasonlít a hűtőpülthöz, a géptávirónál ismeretes, frőgéphez hasonló berendezésekhez. Teljesítménye azonban elámuló. Az LKM-ben is működő Holerit gép óránként 9 ezer lyuk-kártyát dolgoz fel. Ez valahányszázalékosan pontos, de az elektronikus számítógéphez viszonyítva elenyésző. Egy átlagos számítógép óránként 36 ezer sorból álló kimutatást képes elkészíteni, amely 600 oldalas táblázatnak felel meg. Azt jelenti, hogy nemcsak az előírt bonyolult számítási feladatokat oldja meg, hanem szöveget is ír. És mindezt rövid lyukszalagok, illetve mágneses filmszalag segítségével. És ami külön érdekesség: a filmszalagon a gép maga keresi ki a szükséges adatokat.

Pesten jártunkkor Orosz Jenő, a gyár kibernetikai osztályának vezetője még ezt mondta.

— Remélem, hogy az elkövetkező években már nekünk is lesz ilyen számítógépünk. Ez az óhaj most a megvalósulás előtt áll.

A Lenin Kohászati Művek kívülről nézve nem változott túl sokat. Legálább is a látékot tekintve nem. Az iparban végbenemő tudományos-technikai forradalom azonban itt is új dolgokat produkál. A tisztaság ma már a műszerekben és nagyon érzékeny műszerek segítségével ellenőrizhető és szabályozható, a kémence működését. Aki soha életében nem látta a blokkort, az is el tudja képzelni, milyen fobusztus berendezésekre van szükség, ahol az 5—6 tonnás hűtőközeleket hengerelik. És e hatalmas erejű gépsorokat párhuzamosan transzistorok segítségével irányítják. Néhány évvel ezelőtt a tv ritkaságszámba ment, s ma itt, többek között a hengeresek munkáját segíti. A gyárban gyakoriak a rádióizotópos vizsgálatok. Azt

ellenőrzik, nem „beteg-e” az acél, és ha igen, hol a betegség forrása.

A fejlődés kapcsolódásaként most új elképzelésekről adhatunk hírt:

— A közeli hónapokban — közlik a gyárban — a mi üzemünkben is megkezdik munkáját az elektronikus számítógép.

A gyárban nem valami újkori divat, hanem nagyon is meggondolt gazdasági okokból vásárolnak, s a közeljövőben üzembe helyeznek egy elektronikus számítógépet. A gyár nagyarányú belső fejlődése, a termelés növekedése, gyártmányféleségeinek sokasága, a rengeteg gépi erő és berendezés, sok ezer ember munkája, az igények és a termelés összehangolása nagyvonalú és korszerű gyárvezetést kíván. A korszerű vállalatvezetés a mindennapi feladatok ellátásában is maximális követelményt támaszt a matematikai módszerek és a számítási berendezésekkel szemben.

— Számítunk arra is — mondja dr. Énekes Sándor, az LKM vezérigazgatója —, hogy az új mechanizmusban egy-egy gyártmány készítésekor egy-egy megrendelés esetén gyorsan kell dönteni. Ehhez meg kell alapozott és gyors információra van szükségünk. Ezt, a gyár nagyságát és a mai követelményeket tekintve manuális munkával már nem lehet megcsinálni, éppen ezért van szükségünk az elektronikus számítógépre.

A gyár az új berendezéssel voltaképpen kettős feladatot akar megoldani. A gép segítségével folytatják a már korábban megkezdett tudományos jellegű, a belső tartálokat, lehetőségeket feltáró számításokat, illetve új vizsgálatokat is kezdenek. Másrészt a gép átveszi a ma már korszerűtlennek vált Holerit-berendezés munkáját, a különféle, napon, havonta, negyedévenként szükséges statisztikái és egyéb kimutatások elkészítését. Erre kiválóan alkalmas, hiszen mint már említettük, óránként 600 oldalas táblázatot képes készíteni, a legbonyolultabb mennyiségi és minőségi adatokból villámgyors következtetéseket von le.

A számítógép, nagy teljesítményét tekintve, nagyban segítheti a DIGEP, valamint a December 4 Drótművek munkáját is.

— A DIGEP-pel, valamint a December 4 Drótművekkel — mondja Orosz Jenő — olyan kooperációra törekszünk, miszerint segítjük a két gyárnak a korszerű adatfeldolgozásra való áttérését is.

Csendes, de mindig töprengő emberként emlegetik az ózdi járásban Ribárszki Pált. Mesélik, hogy valóságos „hobbyja” a számolás. Mások úgy emlegetik, hogy olyan a feje, mint egy adatfeldolgozó automata, s mindig közgazdasági relációkban gondolkodik. En úgy nevezik, hogy korszerű ember. A közgazdasági gondolkodás manapság nemcsak érdem, hanem kimondottan szükséges, a korszerűség hordozója.

Ribárszki Pál a Sajópus-pöki és Bánréve határában gazdálkodó Sajópuspöki Termelőszövetkezet elnöke immár négy esztendeje. A gazdaság területe mindössze 1400 hold, s ennek fele a völgyben, másik fele a hegyoldalon terül el. Nem könnyű itt gazdálkodni. Ráadásul férfiak nélkül, zömében asszonyokkal és lányokkal, hiszen a dolgozó tagoknak 70 százaléka nő. Ribárszki Pál gazdálkodási koncepciója éppen ebből a tényből indul ki. Elnökségének első percétől arra törekedett, hogy a nehéz, úgynevezett „főfias” munkákat gépesítse.

Például: kialakított egy olyan magtárt, ahol minden automata, néhány asszony könnyedén mozgathatja a terményt a gépekkel. Csak gombot kell és kapcsolókat kezelni. A szántóterület felén viszont kapásokat termelnek, elsősorban igen jól jövedel-

A tsz-kongresszus küldötte:

Egy töprengő elnök

mező vetőburgonyát. A holdankénti termésátlag három év óta 150 mázsa fölött van, sőt, 1966-ban 175 mázsa volt. A cukorrépát is szívesen termelik az asszonyok — három év átlagában jóval 200 mázsa fölött alakult a holdankénti átlaguk, vagy még pontosabban: 1964-ben 202, 1965-ben 173 és 1966-ban 262 mázsa cukorrépát termeltek holdanként. Buzából 1966-ban 18 mázsa átlagtermést takarítottak be. Tudni kell azonban azt is, hogy átlagosan négy mázsa vegyes műtrágyát használtak fel holdanként.

Ribárszki Pál Nógrád megyében, Szirákon született, 1929-ben. Apja termelőszövetkezeti tag. Ahogy mondani szokás: a földekről indult és ott is maradt. Persze: tanult. Felsőfokú mezőgazdasági technikust végzett. 1964-ig a Putnoki Mezőgazdasági Technikum tangazdaságának növénytermesztési agronómusa volt. Sajópuspöki termelőszövetkezetbe került, ahol a tagság várta, mert meg akar választani elnöknek... — Ne butáskodj — mond-

ményekkel gazdálkodott. Nézzük csak a tetteket. 1963-ban 25 forintot fizettek egy munkaegységre. Az egy tagra jutó jövedelem 8300 forint volt. Többet akart a sajópuspöki szövetkezet tagsága. De ehhez szakember kellett. Meghívták Ribárszki Pált... azaz: nem is egészen így történt.

— En véletlenül lettem elnök — mondta Ribárszki Pál. — Eszembe se jutott, hogy termelőszövetkezetbe menjek. 1963 áprilisának elején cseppkőbarlangba mentem. A járási tanács vb-elnökhelyettese hívott. Azt mondja a telefonban: Pál, nincs kedved termelőszövetkezetbe menni? Kellene nekünk elnök is, meg agronómus is... Nevettem és azt feleltem, hogy mindig arról álmodoztam. Persze, viccesen... Hanem egy óra múlva beállít hozzám az elnökhelyettes, és az asztalomra teszi a megbízólevelet... Tessék — mondta. — Már az igazgató is aláírta. Indulj azonnal a sajópuspöki termelőszövetkezetbe, ahol a tagság vár, mert meg akar választani elnöknek... — Ne butáskodj — mond-

tam Lőrincz elvtársnak —, hiszen nászútra készülök... Ugyanis akkor volt az esküvőm.

— Annyi baj legyen — mondta nevetve Lőrincz elvtárs. — Menj csak nyugodtan nászútra, érezd jól magad, megválasztanak téged elnöknek nászút közben is.

— De én nem akarok termelőszövetkezetbe menni.

— Dehogy nem... Az isten is tsz-elnöknek teremtett.

Hát így kezdődött Ribárszki Pál termelőszövetkezeti pályafutása. Elment nászútra, de Sajópuspökiben megválasztották elnöknek. Egy évig csak másodállásban vállalta, s közben megszerelte a termelőszövetkezetet. 1964-ben végleg szakított a tangazdasággal és csak elnök lett. 1965 januárjában a sajópuspöki és a bánrévei termelőszövetkezet egyesült. De a gazdálkodás eredménye már felfelé lendült. 1965-ben, az egyesült gazdaság 46 forintot és 40 fillért fizetett egy munkaegységre. 1966-ban 50 forintot. Az egy tagra jutó átlagjövedelem négy év alatt megduplázódott. Az elmúlt évi munka eredményeként már 16 600 forint volt. És most, a megyei tanácskozáson Ribárszki Pált, aki véletlenül lett termelőszövetkezeti elnök, az országos kongresszus küldöttének választották meg.

Szendrei József